

Aan:
De heer L.C. van den Dikkenberg

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende "voedselzekerheid" (d.d. 09-03-2022)	TELEFOONNUMMER	+310618581090
DATUM	10-05-2022	E-MAILADRES	roelof.martens@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-663425992-691	DOMEIN/OPGAVE	LLO
CONTACTPERSOON	Roelof Martens	TEAM	NEL
BIJLAGE			

Geachte heer Van den Dikkenberg,

Hierbij ontvangt u onze antwoorden op de vragen die u op 9 maart 2022 hebt gesteld over voedselzekerheid.

1. *Wat betekenen deze ontwikkelingen voor onze Voedselagenda?*
2. *Bent u bereid (in navolging van de EU) ons beleid op relevante beleidsterreinen, zoals de Landbouwvisie, het natuurbeleid en de energietransitie, te screenen op de gevolgen voor voedselzekerheid?*

Antwoord op vraag 1 en 2:

De situatie in Oekraïne gaat ons zeer aan het hart. Onze gedachten gaan uit naar de mensen die direct getroffen worden door de oorlogssituatie.

Duidelijk is dat verstoringen van de internationale handelsstromen voor onder andere grondstoffen en voedsel, gevolgen zouden kunnen hebben voor de voedselzekerheid en de voedselprijzen.

Om als overheid beleidskeuzes te kunnen maken is goed zicht op de actuele handelsstromen nodig en een wetenschappelijke analyse van de gevolgen van de oorlog gewenst. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft dan ook aan de Wageningen University & Research (WUR), en de gelieerde onderzoeksinstituten, gevraagd om verschillende studies uit te voeren.

Ten tijde van het beantwoorden van deze Statenvragen waren er inmiddels drie rapporten gepubliceerd en door het ministerie naar de Tweede Kamer gestuurd. Wij maken bij de beantwoording van de vragen die door u gesteld zijn onder meer gebruik van deze rapporten. Volledigheidshalve sturen wij hierbij de weblinks mee naar een webpagina van de Rijksoverheid waar de rapporten terug te vinden zijn:

1. [Impactanalyse oorlog in Oekraïne](#)
2. [Een beknopte analyse van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de voedselzekerheid](#)
3. [Knelpuntenanalyse conflict Oekraïne](#)

Uit de berichtgeving blijkt dat er nog twee andere rapportages te verwachten zijn. Eén over de mogelijke financiële korte termijneffecten van de verstoringen voor de land- en tuinbouwbedrijven en één over de mogelijke effecten voor de voedselvoorziening, productie en economische resultaten op de middellange termijn.

In zijn Kamerbrief van 23 maart jl. stelt de minister van LNV aan de hand van de beschikbare studies en informatie het volgende: "De analyse toont aan dat met uitzondering van de gebieden die getroffen worden door de huidige humanitaire crisis in Oekraïne, er vooralsnog geen tekort is aan voedsel: er is voldoende. Dit geldt zowel mondiaal, als in de EU of Nederland. De problemen zitten nu vooral in de toegang tot voedsel, wat vooral een gevolg is van de stijgende prijzen voor voedsel. Dit raakt vooral mensen in armere landen, die soms wel meer dan de helft van hun inkomen uitgeven aan voedsel." Maar ook in Nederland kunnen mensen in de knel komen door de gestegen voedselprijzen ten gevolge van duurdere energieprijzen en duurdere grondstoffen.

Naast de verminderde beschikbaarheid en toegang tot granen en oliezaad door de oorlog in Oekraïne, kan ook de beschikbaarheid en toegang tot kunstmest als gevolg van de handelsembargo's met Rusland en Belarus in het gedrang komen. Er kan schaarste optreden bij sommige producten in Nederland en/of de EU; dit hoeft echter geen bedreiging te vormen voor de voedselzekerheid omdat er (veelal) alternatieven beschikbaar zijn voor het product, aldus de minister in de Kamerbrief.

De provincie heeft in de praktijk zeer beperkt invloed op dergelijke ontwikkelingen. Die kunnen alleen substantieel beïnvloed worden door beleid van de Europese Unie en andere spelers op de wereldmarkt en door het Rijk. In interprovinciaal verband voeren wij hierover het gesprek met het Rijk. Zie ook de beantwoording van vraag drie.

De provincie Utrecht werkt toe - zoals de Landbouwvisie aangeeft - naar een natuurinclusieve, klimaatneutrale, rendabele kringlooplandbouw. Met kringlooplandbouw, het zoveel mogelijk sluiten van kringlopen op het erf en in de regio, dragen we tevens bij aan het terugdringen van de afhankelijkheid van toevoer van diervoer en meststoffen van buiten de EU. Een bijkomend aandachtspunt is het voedingspatroon. Een groter aandeel plantaardige voeding kan de voedselzekerheid verhogen. Dit vraagt uiteraard ook van de consument een ander voedselkeuzegedrag. Ook dit heeft de aandacht van het Rijk en de provincie Utrecht. De twee hoofddambities van de Voedselagenda sluiten hierbij aan: in de provincie eten we meer uit de korte keten, dus voedsel van dichtbij en eten we gezonder en duurzamer. De Voedselagenda richt zich daarmee op de gehele regionale keten nadat het voedsel geproduceerd is, dus ook hoe lokaal voedsel meer toegankelijk is en gezonde en duurzame voedselkeuzes worden gemaakt. De agenda richt zich dus met name op de lokale/regionale schaal, terwijl de geopolitieke situatie eerder speelt op Nationaal en Europees niveau.

Op basis van bovengenoemde gegevens en overwegingen zien wij geen aanleiding om het beleid van de provincie Utrecht voor de agrarische sector en de andere beleidsterreinen te screenen op de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne voor de voedselzekerheid.

3. *Bent u bereid met de nationale overheid in gesprek te gaan om de zorg van voedselzekerheid aan te kaarten en ervoor te pleiten het beleid in navolging van de EU hier nog eens kritisch op te screenen?*

Antwoord op vraag 3:

Via de reguliere overleggen in interprovinciaal verband wordt de situatie in Oekraïne en de gevolgen voor de voedselzekerheid reeds besproken, onder meer met het Rijk. Uit deze gesprekken en de brieven van de minister aan de Kamer wordt duidelijk dat de Europese Commissie én het Rijk oog hebben voor de voedselzekerheid en de productieomstandigheden van de agrarische ondernemer.

4. *Bent u bereid te onderzoeken welke beleidsbeslissingen van de provincie van de afgelopen jaren kostprijsverhogend hebben gewerkt?*

5. *Bent u bereid in overleg met de betrokken sectoren onderzoek te doen naar kostprijsverlagende maatregelen voor de voedselvoorziening?*

Antwoord op vraag 4 en 5:

De kostprijs van voedsel en agrarische producten wordt door een zeer groot aantal factoren bepaald. Van de prijs van grond, energie en grondstoffen, waaronder veevoer tot aan die van arbeid en mechanisatie. Daarbij komen dan nog eventuele subsidies waar ondernemers van kunnen profiteren. Bijvoorbeeld middels het Europese

Gemeenschappelijke Landbouwbeleid. Verder worden de productieomstandigheden in een land als Nederland voor een flink deel indirect door de maatschappij en direct de overheid bepaald. Dit geldt voor vrijwel alle sectoren die economisch actief zijn.

Mede gezien de veelheid aan factoren die van invloed zijn op de kostprijs, de rol van de verschillende overheden en de complexiteit die dit met zich meebrengt, zijn wij niet voornemens een onderzoek uit te voeren naar de invloed van het beleid van de provincie op de kostprijs of naar kostprijsverlagende maatregelen.

Via faciliterend beleid zoals kavelruil en subsidies vanuit het Plattelandsontwikkelprogramma (POP) kan de provincie overigens wel in algemene zin bijdragen aan bijvoorbeeld verlaging van de kostprijs en verbreding van de bedrijfsvoering. Wij zijn van plan dit te blijven doen. Steeds ook met oog voor andere opgaven. Hierover voeren wij gesprekken met onder meer vertegenwoordigers van de agrarische sector.

6. *Bent u bereid om, in overleg met gemeenten, korte keten initiatieven in verbinding te brengen met voedselbanken en hierin een bemiddelende en mogelijk ook een financierende rol in te vervullen?*

Antwoord op vraag 6:

Door de invoering van de participatiewet in 2015 zijn gemeenten en voedselbanken meer met elkaar gaan samenwerken. Met de participatiewet hebben gemeenten een belangrijkere rol gekregen op het gebied van armoedebeleid en schulphulpverlening. Met de decentralisatie verstrekt het kabinet ook middelen aan gemeenten voor de uitvoering van het lokale armoedebeleid. Gemeenten kunnen hiermee, zoals ook particulieren en bedrijven dat doen, de keuze maken voedselbanken te financieren. Sommige gemeenten ontwikkelen het armoedebeleid ook samen met partijen als de voedselbanken. Daarnaast hebben voedselbanken ook een belangrijke signalerende functie voor de gemeenten.

Als het gaat om het opnemen van een bemiddelende en mogelijk ook financierende rol om korte keten initiatieven meer te verbinden aan voedselbanken in overleg met gemeentes zien wij dat dit te veel vraagt van de huidige capaciteit binnen de Voedselagenda. Naar aanleiding van uw vragen zullen wij de mogelijkheid voor samenwerking met voedselbanken wel bij onze komende gesprekken met korte keten-initiatieven inbrengen.

Het tegengaan van voedselverspilling komt wel aan bod als thema binnen de ambitie: in de provincie eten we gezond en duurzaam. Vanuit de Voedselagenda stellen we voor om te verkennen hoe we bestaande en nieuwe initiatieven in de provincie inhoudelijk en mogelijk financieel kunnen ondersteunen, die zich specifiek richten op het aanbieden van verspild voedsel aan voedselbanken en kwetsbare mensen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen